

Course outline

การคิดวิเคราะห์เชิงตรรกะอย่างเป็นเหตุเป็นผล

(Analytical Thinking and Logical Thinking)

(หลักสูตร 1 วัน)

โดย

อาจารย์ ดร.อมรศักดิ์ กิจชนานันท์

หลักการและแนวความคิด

“ขอให้สิ่งมาเถอะว่าจะให้ทำอะไร ผมจะทำให้สุดความสามารถ... ผมถนัดทำ ไม่ถนัดคิด!”

“ทำไมเราใช้ทรัพยากรมากมายกับโครงการนี้ แต่ดูเหมือนว่าจะไม่บรรลุผลเท่าที่ควร?”

“ปัญหาถูกลามขยายตัวจากเล็กเป็นใหญ่แก้ไขยากขึ้น เราแก้ปัญหามาถูกทางหรือเปล่า?”

“ทำไมถึงเกิดปัญหาเดิม ๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีก เราแก้ไขปัญหาดตรงจุดหรือเปล่า?”

“ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้เยอะมาก ยิ่งดูยิ่งสับสน เราจะประมวลข้อมูลอย่างไรให้เป็นลำดับชัดเจน เป็นเหตุเป็นผล มีวิธีไหนช่วยได้บ้าง?”

- ความคิดนำมาซึ่งการกระทำ การกระทำก่อให้เกิดผลลัพธ์ ผลลัพธ์จะดีหรือไม่จึงขึ้นกับจุดเริ่มต้นที่สำคัญคือการคิด การคิดที่ถูกต้องวิธีช่วยให้อุปสรรคสถานการณ์ได้แม่นยำ เข้าสภาพปัญหาอย่างถูกต้อง นำไปสู่การแก้ไขปัญหอย่างเป็นขั้นตอน ชัดเจน แต่ตรงกันข้าม หากคิดวิเคราะห์ปัญหาผิดจุดผิดประเด็น การพยายามทุ่มทรัพยากรลงไปแก้ไขปัญหานั้นย่อมไม่ช่วยบรรเทาปัญหาได้ ซ้ำร้ายอาจยิ่งสร้างปัญหาใหม่ที่ยุ่งยากขึ้นอีก ความสำเร็จขององค์กรจึงอยู่ที่ความสามารถและทักษะการคิดของบุคลากรทุกระดับ
- การพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถและทักษะการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล มีตรรกะที่ชัดเจน ถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่ช่วยให้การทำงานทุกประเภทในองค์กรประสบ บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น การวางแผนงาน การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การเข้าใจลูกค้า การประเมินตลาด ตลอดจนการบริหารจัดการงานต่าง ๆ ประเด็นท้าทายขององค์กรต่าง ๆ คือ จะทำอย่างไรให้บุคลากรทุกระดับมีทักษะการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล

- หลักสูตรนี้ถูกออกแบบมาบนพื้นฐานที่ว่า การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลนั้นเป็นทักษะที่ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ หากได้รับการเรียนรู้ฝึกฝนอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอนผ่านกระบวนการที่พิสูจน์แล้วว่า ได้ผล ซึ่งจะช่วยสร้างพื้นฐานการคิดวิเคราะห์เชิงตรรกะให้กับบุคลากรขององค์กร ได้เข้าใจหลักการ เทคนิค และเครื่องมือในการคิดวิเคราะห์เชิงตรรกะอย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถสอนแนะและถ่ายทอดไปประยุกต์ปรับใช้ในการปฏิบัติงานของตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชาต่อไป

สิ่งที่ผู้รับการอบรมจะได้รับจากหลักสูตร

1. เรียนรู้ทักษะการคิดที่มีคุณภาพ ช่วยให้เกิดมุมมองอย่างรอบด้านในการวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์อย่างมีเหตุมีผล
2. สามารถจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่วิเคราะห์หรือสิ่งที่จะทำได้ตรงตามเป้าหมาย
3. ใช้เครื่องมือและเทคนิคที่สำคัญเพื่อช่วยวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นตรรกะ (logical) ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลของกระบวนการคิด
4. รู้แนวทางการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพจากสิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์
5. สามารถประยุกต์ใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้กับการทำงานของตนเอง เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เช่น การตรวจสอบ การวิเคราะห์ข้อมูล การวางแผน การจัดทำรายงาน การนำเสนองาน การแก้ปัญหา การตัดสินใจ ฯลฯ ที่เชื่อมโยงกับผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและผลลัพธ์ทางธุรกิจขององค์กรได้

เนื้อหาของหลักสูตร

Module 1 เข้าใจการคิดแบบตรรกะ

- ❖ เข้าใจการทำงานของสมองที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์
- ❖ ความคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจและพฤติกรรมอย่างไร?
- ❖ มุมมองของคนกับผลของการมองสถานการณ์
- ❖ หลักการพื้นฐานของการคิดเชิงตรรกะ
- ❖ กระบวนการคิดเชิงตรรกะ

Module 2 การคิดวิเคราะห์เชิงตรรกะ

- ❖ คิดอย่างไรที่เรียกว่าคิดวิเคราะห์?
- ❖ ประโยชน์และความสำคัญของการคิดวิเคราะห์
- ❖ เมื่อใดที่ต้องใช้การคิดวิเคราะห์
- ❖ หลักการคิดวิเคราะห์
- ❖ การวิเคราะห์ด้วยข้อเท็จจริงและหลักฐาน
- ❖ ข้อมูล ความเห็น ความเชื่อ หลักฐาน

Module 3 แนวทาง เทคนิค และเครื่องมือการวิเคราะห์เชิงตรรกะ

- ❖ การเชื่อมโยงเหตุและผล (causal linking)
- ❖ เทคนิคและเครื่องมือที่ช่วยในการคิดวิเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพ แม่นยำ¹ เช่น 5W1H, Why-Why analysis, Cause & Effect diagrams, Affinity diagrams, Relations diagrams, Tree diagrams, Matrix diagrams
- ❖ การเชื่อมโยงเชิงตรรกะในการคิดวิเคราะห์
- ❖ การตรวจสอบตรรกะที่ได้จากการคิดวิเคราะห์

Workshop

- ❖ กรณีศึกษาการนำการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในการทำงาน
- ❖ การนำการคิดเชิงตรรกะไปใช้แก้ปัญหาหน้างาน
- ❖ แบ่งกลุ่มวิเคราะห์กรณีศึกษาปัญหาจริงขององค์กรตามที่แต่ละกลุ่มได้เตรียมมา

หลักสูตรนี้เหมาะกับใคร?

1. ผู้จัดการ หัวหน้างาน หัวหน้าทีม
2. ผู้รับผิดชอบงานด้านการวิเคราะห์ วางแผน และกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร
3. พนักงานระดับต่าง ๆ ในองค์กรที่ต้องการพัฒนาทักษะการคิดเชิงตรรกะอย่างเป็นเหตุเป็นผล

จุดเด่นของหลักสูตร

- ครอบคลุมทั้งหลักคิด หลักการ วิธีการ และเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผลได้ และประยุกต์ใช้กับการจัดการปัญหาในการทำงานจริงของตนเองได้หลังจบหลักสูตร
- ใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งการบรรยาย workshop กรณีศึกษา การลงมือวิเคราะห์จากโจทย์ทางธุรกิจจริง
- เครื่องมือการวิเคราะห์ที่เรียนเป็นเครื่องมือที่ใช้ในหน่วยงานระหว่างประเทศและองค์กรธุรกิจชั้นนำ ซึ่งพิสูจน์แล้วว่าได้ผลและใช้งานได้จริง
- ใช้การเรียนรู้จากโจทย์ทางธุรกิจจริงและประสบการณ์จริงของผู้เรียน
- ผู้สอนมีประสบการณ์กว่า 10 ปีในการนำเครื่องมือนี้ไปใช้กับการวางกลยุทธ์องค์กร การแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนอย่างได้ผล ทั้งกับหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ

¹ เลือกสอนเฉพาะบางเครื่องมือที่เหมาะสมและเกี่ยวข้องกับลักษณะงานของผู้เรียน

ระยะเวลาและจำนวนผู้รับการอบรม

1 วัน 6 ชั่วโมง (09.00-12.00 และ 13.00-16.00 น.)

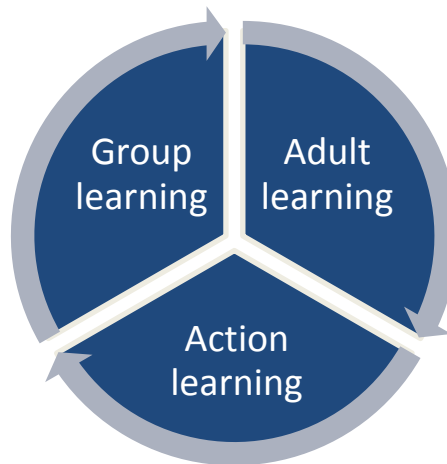
จำนวนผู้เรียน 25-30 คน

แนวทางในการดำเนินการฝึกอบรม

เป็นแนวทางผสมผสานในการอบรม (Integrated Training) โดยประกอบด้วย

1. การเรียนรู้แบบกลุ่ม (group learning) เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในกลุ่ม ซึ่งจะช่วยกระตุ้นการแลกเปลี่ยนมุมมองความเห็นระหว่างกัน และช่วยฝึกการทำงานเป็นทีม การรับฟังความเห็นของเพื่อนร่วมงาน

2. การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (adult learning) จะเน้นกระบวนการให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาอย่างแท้จริง และสามารถนำไปใช้อย่างประสบความสำเร็จ เป็นการสื่อสาร 2 ทาง (interactive mode) ระหว่างวิทยากรกับผู้เข้ารับการอบรม เช่น การสรุปบททวนแนวคิดสำคัญและคำสำคัญต่างๆ (Key thoughts and key words) การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดของผู้เข้าอบรม

3. การเรียนรู้โดยการปฏิบัติ (action learning) เน้นการทำกิจกรรมภาคปฏิบัติ โดยมีประเด็นสำคัญที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติและการนำไปใช้

- กระตุ้นให้ฝึกคิดและนำเสนอ
- นำสิ่งที่เรียนไปทดลองใช้
- กรณีศึกษาและกิจกรรมกลุ่มเพื่อหา solutions
- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มระดมสมอง

4. เน้นการกระตุ้นการคิด และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยใช้การสื่อสาร 2 ทาง เพื่อนำไปสู่การกระตุ้นการคิด การประเมินตัวเองและองค์การ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน

- ◎ กิจกรรม Workshop ที่นำไปสู่การคิดเพื่อวิเคราะห์ และนำเสนอสิ่งที่ดีกว่าเพื่อการพัฒนาหน้าที่การทำงานและผลผลิตต่อองค์กร
- ◎ ผสมผสานกรณีศึกษา การระดมสมองและการนำเสนอผลงาน
- ◎ เน้นการทำงานเป็นทีม

5. สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงสิ่งที่ต้องเปลี่ยนแปลง ผ่านกระบวนการในการประเมินผลให้เข้าใจถึงความรู้ ความเข้าใจของทักษะที่มีในอดีต และสร้างความตระหนักถึงช่องว่าง (gap analysis) ที่มีจากสิ่งที่ยังต้องการหรือผู้เข้าอบรมเป็นและสิ่งที่ ควรจะเป็น เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้วยทักษะทางการคิดและการใช้เทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

6. เป็นการอบรมที่ใช้กระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน

- ◎ สำรวจความรู้ ความเข้าใจผู้เข้าอบรม
- ◎ สร้างความเข้าใจในความรู้
- ◎ ฝึกปฏิบัติด้วย Workshop ที่สอดคล้องกับหน้าที่ปฏิบัติ
- ◎ ประเมินผลสัมฤทธิ์จากการฝึกอบรม ประกอบด้วย
 - ด้านการตอบสนองของผู้เข้าอบรม
 - ด้านความรู้ที่ได้
 - ด้านพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงหลังการเรียนรู้
 - ด้านผลลัพธ์ต่อองค์กร

เกี่ยวกับผู้สอน

ดร.อมรศักดิ์ กิจธนานันท์ เป็นวิทยากร ที่ปรึกษา Leadership and Strategy Coach ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการ และอาจารย์ประจำหลักสูตรการจัดการภาครัฐและเอกชน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ท่านมีประสบการณ์การทำงานให้กับหน่วยงานภาครัฐ ธุรกิจ องค์กรระหว่างประเทศ สถาบันวิชาการระดับประเทศและนานาชาติ องค์กรภาคสังคม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการวิเคราะห์วิจัยนโยบาย การบริหารเชิงกลยุทธ์ การออกแบบและการบริหารโครงการ การพัฒนาองค์กร การปรับปรุงกระบวนการและระบบบริหาร การพัฒนาภาวะผู้นำและสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ การสร้างองค์กรที่ยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ รวมทั้งมีความรู้อย่างกว้างขวางในประเด็นการพัฒนาระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยเฉพาะแนวโน้มการพัฒนาในมิติระหว่างประเทศ และใน ASEAN

ดร.อมรศักดิ์ได้รับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัย Bristol ประเทศอังกฤษ ในอดีต เคยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารและการพัฒนาในหน่วยงานระหว่างประเทศหลายหน่วยงาน อาทิ องค์กรเพื่อการพัฒนาต่างประเทศแห่งสหรัฐอเมริกา (USAID) คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติประจำภูมิภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก (UNESCAP) โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) เป็นอาจารย์ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) และ University of Bristol ประเทศอังกฤษ เป็น

นักวิจัยที่ National University of Singapore และ University of Bristol เป็นนักวิจัยรับเชิญที่ University of Wisconsin-Madison ประเทศอเมริกา และ Australian National University ประเทศออสเตรเลีย

ดร.อมรศักดิ์ มีประสบการณ์ในการสอนและการบรรยายมากกว่า 10,000 ชั่วโมง ทั้งในฐานะของอาจารย์พิเศษในมหาวิทยาลัยกว่า 10 แห่งทั่วประเทศ และวิทยากรพิเศษให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจำนวนมาก ตลอดจนการให้คำปรึกษาหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศกว่า 40 หน่วยงาน/โครงการ เช่น UNESCAP, UNDP, Rockefeller Foundation, Oxfam, องค์การเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (UNIDO), the UK Professional Associations Research Network, National University of Singapore, University of Hong Kong, World Bank, Central Laboratory (Thailand), Easy Buy PLC, SGS (Thailand), ธนาคารอมสิน, การไฟฟ้านครหลวง, โอเอสเอส, MBK Group, Sri Trang Group, Allianz C.P. General Insurance, TPN Flexpak, Siam Kubota, Mitsubishi Heavy Industries, Hitachi Industrial Technology, Big-C สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น

ดร.อมรศักดิ์มีผลงานวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษในหนังสือและวารสารวิชาการทั้งในและต่างประเทศหลายฉบับกว่า 15 ชิ้น รวมทั้งได้เดินทางไปปฏิบัติการงานหน้าพื้นที่ในกว่า 15 ประเทศทั่วโลก

